

Aanpak monitoring Regio Deal NSPD

HZ Kenniscentrum Zeeuwse Samenleving

Mei 2024

Inhoudsopgave

Inleiding.....	3
Toekomstbeeld Regio Deal NSPD	4
Aanpak monitor	5
Planning	10
Referenties	12
Bijlage 1 Uitgewerkte ToC project Koppelingsgebieden.....	13
Bijlage 2 Uitgewerkte ToC project Kernegezond	14
Bijlage 3 Uitgewerkte ToC project Aanjaaggelden.....	15
Bijlage 4 Uitgewerkte ToC project Aantrekkelijke steden en kernen	16

Inleiding

Het 'North Sea Port District' kenmerkt zich door veel bedrijvigheid, maar – net als de rest van Zeeland - ook door uitdagingen rond ontgroening, vergrijzing en krapte op de arbeidsmarkt. In februari 2023 werd de Regio Deal North Sea Port District (NSPD) toegekend. De Provincie Zeeland ontving een bedrag van 30 miljoen euro om te investeren in projecten die bijdragen aan de brede welvaart in het grensoverschrijdende North Sea Port District. De Regio Deal NSPD, met als werktitel 'Op de grens van kracht en kwetsbaarheid', is gericht op de zone rond het Kanaal Gent-Terneuzen en het havengebied van Vlissingen en Borsele.

De uitvoering van de Regio Deal moet er onder andere aan bijdragen dat het welzijn van de inwoners van het North Sea Port District verbetert, bijvoorbeeld door de omgeving te 'vergroenen' zodat het uitnodigt om te bewegen. Verder zorgen culturele ontmoetingsplaatsen en gebieden waar innovatieve bedrijven, jongeren en onderwijs samenkomen, voor een aantrekkelijk leefklimaat. Hierdoor zouden uiteindelijk meer jongeren in de regio moeten (ver)blijven, wat ook van meerwaarde is voor de bedrijven in het havengebied. De verwachting is dat deze maatregelen niet alleen effect sorteren in het NSPD, maar in de hele provincie ([zeeland.nl](https://www.zeeland.nl)).

De Provincie Zeeland heeft aan HZ| KCZS gevraagd om te ondersteunen bij monitoring van de (tussentijdse) resultaten van de Regio Deal NSPD. Hiertoe heeft HZ| KCZS in oktober 2023 een voorstel geschreven, waarin een lerende aanpak wordt voorgesteld. De voorgestelde aanpak in dit document bevat een nadere invulling van dit voorstel en moet de basis vormen voor de vervolgstappen.

Toekomstbeeld Regio Deal NSPD

Het doel van de Regio Deal NSPD is gebaseerd op een toekomstbeeld, waarin de huidige en toekomstige inwoners van het gebied centraal staan:

“De visie van het NSPD richt zich op een district waar het aangenaam en gezond leven is en waar wonen, werken en recreëren actief bijdragen aan een beter klimaat. NSPD wil uitgroeien naar een plaats waar klimaatneutraliteit en leefbaarheid elkaar versterken. De nabijheid en nauwe samenwerking tussen haven, kernen en landschap is hierbij een grote troef en van cruciaal belang.”.

Om dit toekomstbeeld te bereiken is het doel van de Regio Deal NSPD als volgt geformuleerd:

“Het verhogen van de brede welvaart in en rond de grensregio, door het gericht investeren in de vestigings- en (ver)blijfskwaliteiten en aantrekkelijkheid van het woon-, leef- en werkgebied, voor huidige en toekomstige inwoners - in het bijzonder voor jongeren en nieuwe (kennis)werkers - die nodig zijn om de noodzakelijke, majeure transities van het gebied mogelijk en succesvol te kunnen maken.”

Dit doel is in de [Regio Deal NSPD](#) vertaald naar drie sleutelopgaven. Iedere van deze sleutelopgaven bestaat uit verschillende deelopgaven en projecten.

Figuur 2 Sleutelopgaven Regio Deal NSPD

 Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving	Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving In deze sleutelopgave wordt geïnvesteerd in aantrekkelijke, gezonde binnensteden en kernen en groene bufferzones tussen haven en woongebieden. Ook wordt geïnvesteerd in de positieve gezondheid van de inwoners.
 Aantrekken van talent	Aantrekken van talent Door te investeren in het versterken van de innovatie-, onderwijs- en kennisinfrastructuur en de vernieuwing van het cultureel landschap en –klimaat wordt talent aangetrokken, de tweede sleutelopgave.
 Vergroten van bereikbaarheid van voorzieningen	Vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen In de sleutelopgave ‘vergroten van de bereikbaarheid van voorzieningen’ investeert men met name in de vernieuwing van het collectief vervoer. Dit gebeurt door ontwikkeling van een netwerk van hubs in het gebied, grensoverschrijdend vervoer tussen Gent en Terneuzen, het aanbod van deelmobiliteit en een proeftuin voor de OV-studentenkaart.

Bron: elkeregijotelt.nl

Aanpak monitor

De aanpak die wij voorstellen voor monitoring van de Regio Deal is een vorm van lerend evalueren, waarbij gedurende de looptijd van de Regio Deal ('ex durante') wordt gemonitord of de verwachte uitkomsten uitpakken zoals vooraf bedacht. Door dit niet *alleen* achteraf, maar ook tussentijds te monitoren ontstaat ruimte om te leren en projecten tussentijds nog aan te passen, aan te scherpen of mitigerende maatregelen te treffen. Voor deze lerende aanpak kijken wij met belangstelling naar de aanpak die Planbureau Fryslân hanteert in het kader van de Versnellingsagenda Noordoost Fryslân (FSP, 2022). De lerende aanpak staat schematisch weergegeven in figuur 1.

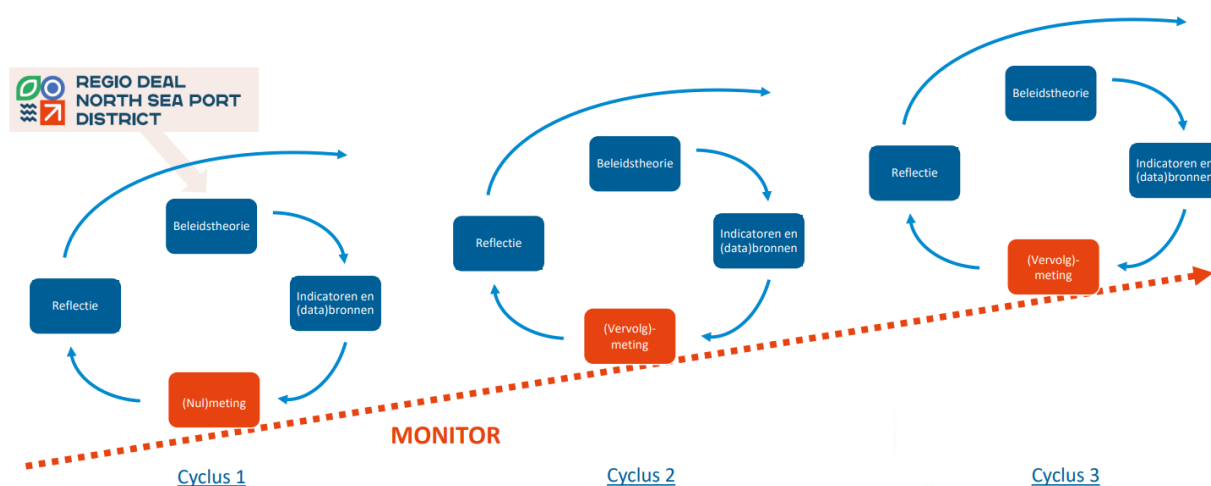
Stap 1 (**weten wat je wilt meten**) is in beeld brengen wat je wilt weten. In een beleidstheorie wordt systematisch geanalyseerd *hoe* de projecten, via een keten aan veranderingen, bijdragen aan de gestelde lange termijn ambities van de Regio Deal NSPD. Een beleidstheorie maakt, met andere woorden, inzichtelijk welke indicatoren belangrijk zijn om te meten en te monitoren.

Stap 2 (**concretiseren wat je wilt meten**) is het koppelen van concrete indicatoren aan de keten aan veranderingen die wordt verwacht in de beleidstheorie. Aan de indicatoren dienen vervolgens de juiste databronnen gekoppeld te worden.

Stap 3 (**meten wat je wilt weten**) betreft het presenteren van de cijfers over de verschillende indicatoren. In eerste instantie is dat een brede nulmeting waarin de uitgangssituatie cijfermatig in kaart wordt gebracht (zie ook verderop).

Stap 4 (**toetsen en evalueren**) is de laatste stap in de cyclus. Op basis van een (tussentijdse) evaluatie kan worden geleerd over de effectiviteit van de projecten en kan het ingezette beleid op basis van de cijfermatige inzichten, indien nodig, worden aangepast of aangevuld. Zien we de veranderingen optreden zoals deze vanuit de beleidstheorie worden verwacht? Deze evaluatie kan leiden tot het aanscherpen van het monitoringsproces en eventueel ook de maatregelen en/of gestelde doelen in de Regio Deal (zie ook FSP, 2022). Het terugkerend meten en evalueren vormt de basis van de monitoraanpak. Deze 'lerende aanpak' voor monitoring van de Regio Deal NSPD hebben wij geïllustreerd in Figuur 1. We lichten de verschillende stappen uit deze aanpak nader toe.

Figuur 1 Schematische weergave lerende aanpak monitoring Regio Deal NSPD

Bron: Voorstel aanpak monitor Regio Deal NSPD (HZ KCZS)

Stap 1 Weten wat je wilt meten

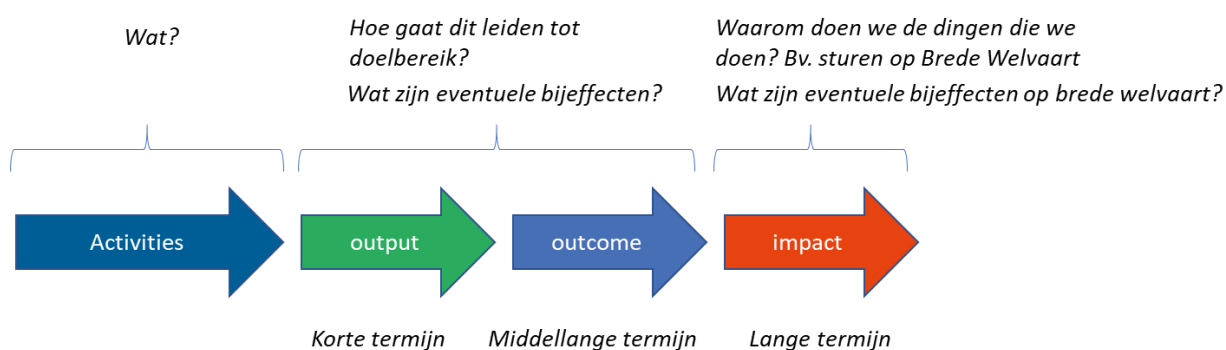
Waarom?

Om het toekomstbeeld van de Regio Deal NSPD te bereiken, en vooral ook om de route hier naartoe goed te kunnen volgen (monitor), is het van belang om goed inzichtelijk te maken *hoe* de projecten uit de regiodeal moeten bijdragen aan dit toekomstbeeld. Een beleidstheorie helpt om systematisch te onderzoeken en vast te leggen welke impact van de beleidsmaatregelen wordt verwacht en via welke keten aan veranderingen.

Hoe?

Een beleidstheorie kan inzichtelijk worden gemaakt met een 'Theory of Change' (ToC). In een ToC wordt in kaart gebracht *hoe* maatregelen via korte termijn effecten (output) en middellange termijn effecten (outcome) moeten bijdragen aan de lange termijn ambities (impact). Deze analyse gebeurt samen met experts met kennis van de desbetreffende maatregelen en bijbehorende thema's.

Figuur 3 Theory of Change

Om de verwachte effecten te structureren worden de verwachte effecten, per project of cluster van projecten, geanalyseerd aan de hand van de acht thema's van brede welvaart¹. In het eerste kwartaal van 2024 is reeds een start gemaakt² met het uitvoeren van een beleidstheorie van verschillende projecten van de Regio Deal NSPD. In het bijzonder is dat reeds gedaan voor de projecten Kerngesond, Koppelingsgebieden, Aantrekkelijke binnensteden en dorpen en Aanjaaggelden. Voorstel is om in 2024 aan de slag te gaan met de vervolgstappen (zie verderop) voor monitoring van deze specifieke projecten. In 2025 zal dan worden gestart met de overige projecten uit de Regio Deal.

Resultaat

Het resultaat van een uitgewerkte ToC is een overzicht van de verwachte effecten van projecten op korte, middellange en lange termijn. Het in kaart brengen van eventuele verwachte *bijeffecten* is hier ook onderdeel van. Zie in de bijlagen de uitgewerkte ToC's voor de projecten 'Koppelingsgebieden', 'Aanjaaggelden', 'Kerngesond' en 'Aantrekkelijke steden en kernen'. Deze overzichten bieden het vertrekpunt voor het vaststellen van welke onderwerpen op korte, middellange en lange termijn zouden moeten worden gemonitord. Tevens geeft het voor de betrokkenen scherper inzicht in hoe de verschillende projecten zich verhouden tot elkaar en tot het gewenste doelbereik.

¹ De acht thema's van brede welvaart in het 'hier en nu': materiële welvaart, welzijn, gezondheid, arbeid & vrije tijd, wonen, veiligheid, samenleving en milieu (CBS, 2023).

² Dit is gedaan in vier bijeenkomsten van ongeveer 3 uur, met experts/betrokkenen bij de desbetreffende projecten. Deze vier bijeenkomsten worden geleid door HZ KCZS.

Stap 2 Concretiseren wat je wilt meten

Waarom?

Op basis van de ingevulde ToC's (stap 1) wordt vastgesteld welke onderwerpen moeten worden gemonitord om de doorwerking van projecten te kunnen volgen. Per cluster van projecten ontstaat zodoende een beeld van de overlap (in verwachte effecten) tussen verschillende projecten en daarmee ook de prioriteiten in onderwerpen om te monitoren. Voorgesteld wordt om te starten met de sleutelopgave 'Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving', omdat de ToC's van de projecten onder deze sleutelopgave in 2024 reeds (grotendeels) zijn doorlopen.

Hoe?

Van alle ingevulde ToC-schema's wordt een indicatorenschema gemaakt. Dit indicatorenschema is een kopie van het ToC-schema, waarbij de onderwerpen van de effecten (ofwel de genoemde onderwerpen in alle 'bollen' van het schema) worden vertaald naar een meetbare/schaalbare eenheid. Bijvoorbeeld: in de analyse van de verwachte effecten van het project Aantrekkelijke steden en kernen is de verwachting dat er op middellange termijn meer bewogen zal worden door inwoners en dat er meer ontmoetingen zullen plaatsvinden zal worden tussen inwoners als gevolg van het inrichten van recreatie- en speelgelegenheden. Wat verstaan we precies onder bewegen en ontmoeten? En *wie* zijn de mensen van wie we verwachten dat ze meer gaan bewegen en ontmoeten? Op toolboxbeleidsevaluaties.nl, ontwikkeld door een werkgroep van evaluatie-experts, staan verschillende randvoorwaarden waaraan monitoringsindicatoren moeten voldoen.

Resultaat

Het resultaat van deze stap is tweeledig. In de eerste plaats levert deze stap voor ieder project (of cluster van projecten) een set van indicatoren op. In de tweede plaats worden deze losse indicatorenschema's verwerkt in één overkoepelend monitorplan. Dit monitorplan geeft een overzicht van welke indicatoren op welke momenten gemeten dienen te worden (korte, middellange, lange termijn). In dit monitorplan wordt bovendien opgenomen wat de verwachte ontwikkeling is van de opgenomen indicatoren (toename, afname etc.). De individuele indicatorenschema's en het overkoepelende monitorplan worden getoetst met de betrokken experts van de ToC. Vervolgens maakt HZ KCZS een definitief monitorplan, inclusief een voorstel voor dataverzameling. Voor indicatoren zonder bestaande, beschikbare (of geschikte) databron wordt een afweging gemaakt of het opportuun is om hiervoor een nieuwe bron te creëren (bijvoorbeeld een panel). Een dergelijke afweging kan grofweg drie uitkomsten hebben:

1. Creëer nieuwe data voor een indicator (bijvoorbeeld in de vorm van een inwonerenquête)
2. Zoek naar een 'proxy'³ die de gewenste indicator zoveel mogelijk benadert (bijvoorbeeld omdat de indicator zelf niet goed meetbaar is of dat dit zeer kostbaar is)
3. Neem deze indicator niet op in een monitor (bijvoorbeeld omdat de baten niet opwegen tegen de kosten om deze indicator te meten)

Een concrete kans voor monitoring Regio Deal NSPD is de ontwikkeling van een nieuw Panel Zeeland 2.0 (door HZ KCZS). Dit panel, dat representatief zal zijn op provinciaal en gemeentelijk niveau, zal naar verwachting begin 2025 operationeel zijn. Zie ook verderop.

---

³ Belangrijke vraag in deze afweging is of een proxy in voldoende mate het fenomeen meet dat je eigenlijk zou willen meten. Als dat niet of te weinig het geval is dan heeft een proxy-indicator weinig zin.

Stap 3 Meten wat je wilt weten

Waarom?

Om de relevante onderwerpen in het kader van het Regio Deal programma te kunnen volgen wordt een monitor opgezet. Primair is dat een kwantitatieve monitor, op basis van meetbare en schaalbare indicatoren. Daarnaast kan een dergelijke kwantitatieve monitor worden aangevuld met kwalitatieve inzichten, op het moment dat kwantitatieve inzichten (neemt iets toe of af?) niet toereikend zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan diepte-interviews met mensen uit de doelgroep (zoals inwoners), over hoe bepaalde specifieke ontwikkelingen in de leefomgeving worden ervaren of beleefd.

Hoe?

Op basis van het monitorplan (stap 2) worden de benodigde data voor de monitor verzameld. In 2024 wordt gestart met een nulmeting waarvan het doel tweeledig is. In de eerste plaats is dit het vormen van een basisbeeld van de brede welvaart in de regio NSPD. In de tweede plaats geeft deze brede nulmeting een beeld van de aansluiting van het programma Regio Deal NSPD met het actuele brede welvaartsbeeld in de NSPD. De Regionale Monitor Brede Welvaart van het CBS en Leven in Zeeland van HZ KCZS bieden de onderlegger voor deze brede basismonitor. Het idee van een brede nulmeting is geïnspireerd op het monitoringstraject van de Regio Deal Zwolle door Hogeschool Windesheim (Hogeschool Windesheim, 2021).

Vervolgens is het zaak om, bovenop deze brede basis, zo gericht mogelijk op de relevante onderwerpen van de Regio Deal te monitoren. Kwaliteit en continuïteit van de bronnen zijn hierbij van essentieel belang. Vanwege de expertise met monitoring en de onafhankelijke positie kan het eigenaarschap van de monitor neergelegd worden bij HZ KCZS. Vanzelfsprekend worden hierbij de gebruikswensen en voorkeuren vanuit het programma Regio Deal in de uitwerking en uitvoering nadrukkelijk meegenomen. Een kans voor monitoring van de Regio Deal NSPD is de ontwikkeling van een nieuw Zeeuws Panel Zeeland 2.0. Dit panel zal onder meer worden gebruikt voor een tweemaal brede-welvaartsonderzoek 'Leven in Zeeland light'⁴. Daarnaast kan dit nieuwe panel worden ingezet voor het gericht bevragen van inwoners⁵ over percepties en ervaringen rond de thema's die centraal staan in de Regio Deal NSPD (zie ook Planning).

Een aandachtspunt voor de monitor is de vorm. Er zijn verschillende partijen die tooling bieden om een monitor, bijvoorbeeld in de vorm van een dashboard, te hosten. Hier zal weloverwogen afweging in moeten worden gemaakt. Net als bij de inzet van het Panel Zeeland zullen hierbij kosten gemoeid zijn. HZ KCZS kan hierover informeren en, waar nodig, over adviseren.

Resultaat

Het resultaat is een monitor voor de Regio Deal NSPD die, naast een algemeen overzicht van trends in de brede welvaart, inzicht geeft in de ontwikkelingen op de thema's van de beoogde doeleffecten en eventuele bijeffecten. De eerste meting is een brede nulmeting. Deze brede nulmeting geeft (met terugwerkende kracht) een situatiebeschrijving (kort) vóórdat het Regio Deal programma start. Na een nulmeting volgen de vervolgmetingen. Uit die vervolgmetingen zullen (meer gericht) lessen worden getrokken over de doorwerking van het programma van de Regio Deal NSPD.

---

⁴ Dit is een afgeslankte versie van het grotere vierjaarlijkse bevolkingsonderzoek 'Leven in Zeeland'. In dit tweemaaljaarlijkse onderzoek zal gebruik worden gemaakt van een nieuw, representatief Zeeuws panel 2.0. De vragenlijst zal beknopter zijn dan die van Leven in Zeeland. Ook zullen op basis van deze 'lightversie' geen wijkbeelden worden gemaakt, zoals dat wel kan op basis van Leven in Zeeland.

⁵ In het bijzonder de deelnemers uit de gemeenten Terneuzen, Vlissingen en Borsele.

Stap 4 Toetsen en evalueren

Waarom?

De vierde stap in het monitoringsproces is het toetsen van de resultaten (stap 3) aan verwachtingen. Pakken de projecten uit zoals bedacht? Zien we de thema's die we een impuls willen geven in de gewenste richting veranderen? Zo niet, waarom niet? Wij zien een monitor primair als een leerinstrument. Op basis van een monitor kan het programmateam van de Regio Deal data-gedreven kritisch in gesprek blijven over de uitwerking van hun werk.

Hoe?

HZ KCZS doet, op basis van de resultaten van de monitor, een analyse van de stand van zaken rond de projecten en fiches van de Regio Deal. In deze analyse wordt stil gestaan bij óf en in hoeverre de indicatoren in de gewenste richting bewegen. Om de resultaten in context te plaatsen wordt, waar mogelijk, duiding gegeven bij deze cijfermatige ontwikkelingen. Op basis van deze analyse wordt door de betrokkenen van de Regio Deal (tussentijds) geëvalueerd: Gaan dingen goed? Moet er nog worden bijgestuurd? Mochten er uit deze (tussentijdse) evaluatie nieuwe vragen komen dan kan dit worden meegenomen in het vervolg van het monitoringstraject. Dit kan bijvoorbeeld door indicatoren aan te scherpen of aan te vullen, of door middel van kwalitatief onderzoek (het bevragen van de doelgroep door middel van interviews). Aanbevolen wordt om, net als rond monitoring van de Versnellingsagenda Noordoost Fryslân (FSP, 2022), ieder jaar één of meerdere dialoogsessies te houden met de betrokkenen bij de projecten van de Regio Deal. In deze dialoogsessies zoeken betrokken partijen samen met de onderzoekers naar leerpunten die uit de projectuitvoering naar voren komen. Tot slot evalueert het programmateam samen met HZ KCZS ook het proces van monitoring, zodat dit ook nog verder kan worden aangescherpt voor een volgende cyclus in het monitoringsproces.

Voor de eerste brede nulmeting (cyclus 1) geldt dat er dan in het bijzonder aandacht wordt besteed aan het grote plaatje van brede welvaart in de regio NSPD. Op dat moment wordt kritisch gekeken in hoeverre de beoogde projecten aansluiten op de 'brede welvaartsbehoefte' van de regio. De inzichten uit deze eerste meting kunnen wellicht zorgen voor extra accenten en eventueel zelf bijstelling van de doelen van het Regio Deal programma.

Resultaat

Het resultaat van deze stap bestaat primair uit leermomenten in de uitvoeringsperiode van de Regio Deal. Deze leermomenten dragen bij aan het (tussendoor) data-gedreven verbeteren, aanscherpen en aanvullen van de projecten en fiches. Na afronding van de Regio Deal kan de monitor een belangrijke rol spelen in de eindevaluatie van de Regio Deal.

Planning

We kiezen in dit monitoringstraject om de monitor gefaseerd op te bouwen. Eerdere afspraken (dd november 2023) zijn in lijn met een dergelijke gefaseerde aanpak. In 2024 wordt de basis gelegd van de monitor, in de vorm van een brede nulmeting. Daarnaast worden in dit jaar de eerste monitoringstappen, zoals geschetst in deze aanpak, doorlopen voor de projecten van de sleutelopgave ‘Aantrekkelijke en gezonde leefomgeving’ en het project ‘Aanjaaggelden’. Er is gekozen voor projecten die relatief snel starten – voor deze projecten is het namelijk ook eerder nodig om te beginnen met monitoren dan voor projecten die pas later van start gaan. De gefaseerde planning ziet er als volgt uit:

Tabel 1 Planning stappen monitoring Regio Deal NSPD

Cyclus	Wat?	Wanneer?
Cyclus 1 * 	Uitwerken beleidstheorie (stap 1)	Q2 2024
	Benoemen indicatoren (stap 2)	Q2 2024
	Databronnen en -verzameling (stap 2)	Q3 2024
	Brede nulmeting (stap 3)	Q4 2024
	Toetsen en evalueren (stap 4)	Q4 2024
Cyclus 2** 	Aanscherpen monitorplan en beleidstheorie (n.a.v. cyclus 1)	Q1 2025
	Uitwerken beleidstheorie overige projecten (stap 1)	Q1 2025
	Benoemen aanvullende indicatoren (stap 2)	Q2 2025
	Dataverzameling aanvullende indicatoren (stap 2)	Q3/Q4 2025
	Eerste vervolgmeting (stap 3)	Q1 2026
	Toetsen en evalueren eerste vervolgmeting (stap 4)	Q1 2026
Cyclus 3 ... X 	Herhalen stappen cyclus 2	2026 e.v.

* In deze cyclus zijn de volgende projecten meegenomen: Kerngezond, Koppelingsgebieden, Aantrekkelijke binnensteden en dorpen en Aanjaaggelden

** Vanaf deze cyclus zijn alle projecten onder de Regio Deal meegenomen.

De meetmomenten in de monitoringcyclus zijn, voor wat betreft het gedeelte van de brede basismonitor, gekoppeld aan de publicatiemomenten van de Regionale Monitor Brede welvaart (CBS), het bestaande onderzoek ‘Leven in Zeeland’ en het onderzoek in opzet ‘Leven in Zeeland light’ (HZ KCZS; uitvoering laatstgenoemde onderzoek is nog niet definitief). Dit zijn drie belangrijke bronnen als het gaat om het monitoren van de (ervaren) brede welvaart in de Zeeuwse gemeenten. Zie Tabel 2.

In cyclus 1 wordt de basis gelegd van een brede nulmeting. De gegevens worden gebruikt van o.a. de Regionale Monitor Brede Welvaart 2024 en Leven in Zeeland 2021⁶.

In cyclus 2 wordt de monitor aangevuld met indicatoren van de projecten die nog niet in de eerste cyclus in kaart zijn gebracht met een beleidstheorie (stap 1 Q1 2025). De vervolgmeting in Q1 2026 maakt onder andere gebruik van gegevens van het nieuwe Panel Zeeland 2.0. Dit panel kan (onder voorbehoud – zie ook hierboven) voor deze vervolgmetingen gericht worden ingezet om inwoners te bevragen naar ervaringen rond de thema’s van de Regio Deal NSPD.

⁶ Deze cijfers zijn op dat moment inmiddels wel wat verouderd. Eerstvolgende cijfers zullen begin 2026 beschikbaar komen: Leven in Zeeland 2025.

Tabel 2 Timing van monitor Regio Deal NSPD in relatie tot publicatie Leven in Zeeland

Cyclus	Kwartaal	Monitor Regio Deal NSPD	Regionale Monitor Brede Welvaart (CBS)	Leven in Zeeland (HZ KCZS)
Cyclus 1	Q4 2024	Brede nulmeting	RMBW 2024	LiZ 2021
Cyclus 2	Q1 2026	Vervolgmeting 1	RMBW 2026	LiZ 2025
Cyclus 3	Q1 2027	Vervolgmeting 2	RMBW 2027	LiZ light 2026
Cyclus 4	Q1 2028	Vervolgmeting 3	RMBW 2028	Geen LiZ
Cyclus 5	Q1 2029	Vervolgmeting 4	RMBW 2029	LiZ light 2028
Cyclus 6	Q1 2030	Vervolgmeting 5	RMBW 2030	LiZ 2029
Cyclus 7	Q1 2031	Vervolgmeting 6	RMBW 2031	LiZ light 2030
	...	...	...	...

Afspraken over monitoring in Regio Deal

In de Regio Deal NSPD is vastgelegd dat in het voorjaar van 2024 een brede nulmeting wordt gedaan. Afsgesproken is nu dat dit in het vierde kwartaal van 2024 word gedaan. Bij deze brede nulmeting wordt gebruik gemaakt van cijfers uit de Regionale Monitor Brede Welvaart 2024. De cijfers in deze monitor hebben doorgaans betrekking op het jaar 2023 (soms eerdere jaren). Voor meer specifieke inzichten in deze brede nulmeting wordt gebruik gemaakt van de rapportage [Leven in Zeeland 2021](#) en het bijbehorende [dashboard 'Brede welvaart in de Zeeuwse gemeenten'](#).

Verder is in de Regio Deal NSP vastgelegd dat eens per jaar een voorgangsrapportage wordt gemaakt, die vóór 15 juni wordt voorgelegd aan de betrokken partijen. De cyclus zoals voorgesteld in deze aanpak, met steeds een (vervolg)meting in Q1 van het jaar, sluit hierop aan.

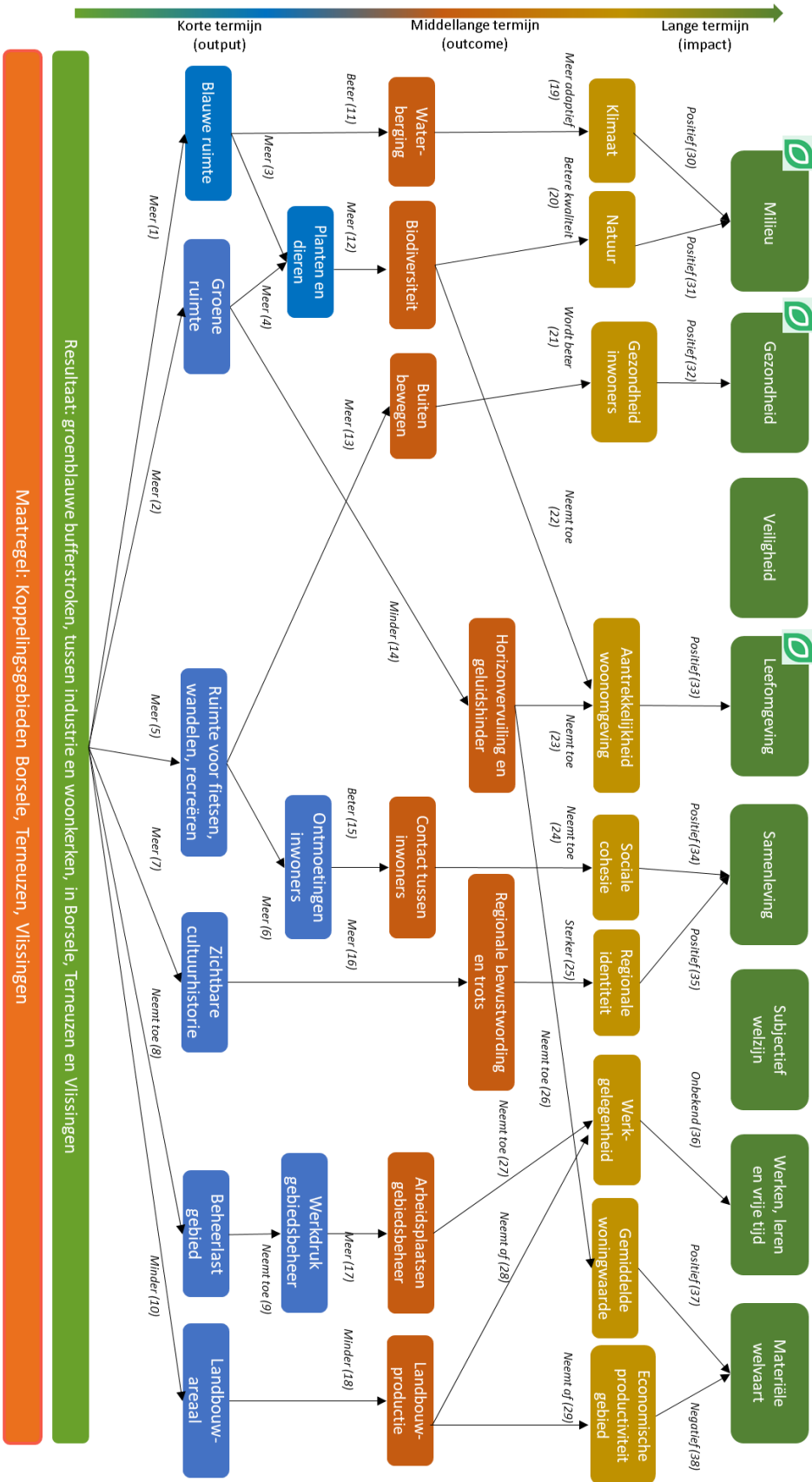
Referenties

CBS. (2023). *Regionale monitor brede welvaart 2023*. Van: <https://www.cbs.nl/nl-nl/visualisaties/regionale-monitor-brede-welvaart/brede-welvaart-trend>

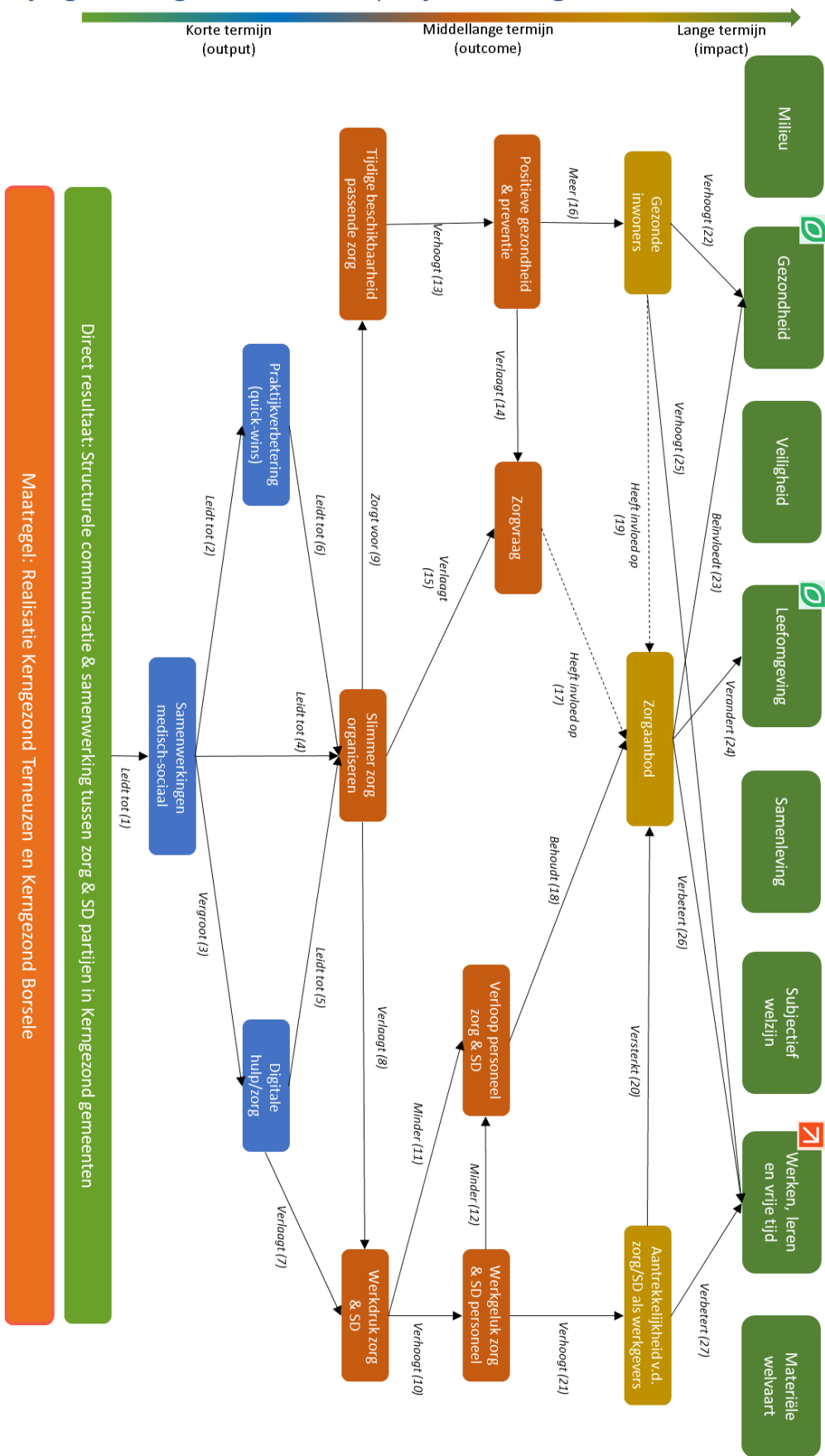
FSP. (2022). *Lerend evalueren van de Versnellingsagenda Noordoost Fryslân. Een monitoringskader en een eerste proeve*. Van: <https://www.planbureau Fryslan.nl/wp-content/uploads/2022/12/RAPPORTAGE-Lerend-Evalueren-Versnellingagenda.pdf>

Hogeschool Windesheim. (2021). *Monitor Regio Deal Zwolle – Brede nulmeting*. Van: <https://www.windesheim.nl/onderzoekpublicaties/monitor-regio-deal-regio-zwolle-;-brede-nulmeting>

Bijlage 1 Uitgewerkte ToC project Koppelingengebieden

Bijlage 2 Uitgewerkte ToC project Kerne gezond

Bijlage 4 Uitgewerkte ToC project Aantrekkelijke steden en kernen

